

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an . . . . . 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an . . . . . 1 fl. (2 coroane).

Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrațiunii (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Ungurii — popor bancrot.

Țara noastră, adevărat mai ales *Ungurii*, au ajuns de *risul* și de *ocara* nemuritorilor mai înaintate din largul lumii; și nu fără drept li ocărăște și *Nemții* și *Francezii*, și *Italianii* și celelalte popoare, la a căror urechi a străbătut vestea, despre cele ce se petrec în această țară, care a ajuns a nu mai avea păreche sub soare.

Căci într'adevăr, se ne întrebăm, care țară a mai ajuns în *vreme așa de scurtă* la o așa destrăbălare, la o așa sărăcie, mare și hidoasă? Se ne întrebăm, cum se poate, ca o țară, care se stăpânește singură de vre-o 28 de ani, care e dăruită dela Dumnezeu cu câmpiile cele mai roditoare, cu nemărginite păduri, cu munți din care curge aur și argint, o țară, care e un Canaan întreg, — cum se poate, ca fără înfrângeri în războaie să ajungă la o astfel de stare nedreaptă de plâns, la așa o sărăcie, care nu mai are păreche?

Răspundă-ne ori-cine, *mai este o asemenea țară?*

Nu, nu este!

Așadară groasănică trebuie să fie *judicata* asupra acelor lipsiți de minte, cari au dus această țară, la o așa de mare nefericire.

Cei mai nefericiți am fi, dacă noi *Românii* am fi dus țara la această stare, când de abia își mai trage sufletul. Am fi vrednici de ghiarile morții, am

arăta, că suntem un popor, care și-a răsuflat întreaga viața

Ungurii sunt aceia, cari au arădat numai pe alor seamă diriguirea treburilor din țară, ei ne-au alungat dela lucrarea împreună cu ei, ei ni-au dat cu piciorul când era vorba ca se sărim în ajutorul țării, ei ni-au silit ca se ne amestecăm în treburile țării.

Noi, *nemaghiarii*, am fost *alungați* când era vorba se lucrăm pentru binele acestei țări și am trebuit și trebuie să muncim numai pentru *a ne apăra limba* de fiii pustelor, după-cum *înșiși* Ungurii se numesc.

Nu ne-au lăsat ca să fim și noi făloși, că am lucrat pentru țară, dar nici din rușinea ce cade și va cădea asupra acestei țări, încă nu vom să facem parte!

Lumea luminată aruncă și va arunca toată rușinea ce o va suferi țara asupra Ungurilor, cari s'au ridicat la putere.

Noi naționalitățile neungurești o singură rușine vom păți — rușinea sărăciei. Și aceasta nu pentru-că am fi *bencchetuit* într'una, nu pentru-că am fi *prădat-o* bătând în pinteni, ci pentru-că ni-s'a luat, ni-s'a furat, ni-s'a jefuit de câtra *cei dela putere*.

Noi naționalitățile vom pute *bancrota*, dar' numai — *sufletește*.

Ungurii însă vor *bancrota* și *sufletește*, dar' și *trupește!*

O nouă fărădelege.

Și-au pus de gând să ne neardă și spre acest sfârșit Ungurii din Cluj urlă, cei din Pesta sbiară, ear' cei din Oradea-mare aruncă cu petri în cer, să vadă de vorbește Christos ungurește, sau nu.

Ei vor să ne *ungurizeze* și pentru acest sfârșit să fac *luntre-punte*. Ori-ce fruct al frunțășilor minții românești e luat la goană și confiscat. Ne-au tăiat legătura cu *România*, așa încât de acolo abia se străcură câte o carte, ne-au scos din școalele românești atâtea cărți *nevinovate*, ne-au lipsit și ne lipsesc de hrana cea mai trebuincioasă, de hrana sufletească. Acum au săvârșit earăși o asemenea faptă. Au oprit ca să se vândă cartea dlui profesor *Dr. Ghiță Popp*, „*Horia*“, carte, care este o icoană vie a celor întemplate în răscoala Românilor dela 1784:

O carte, care de stăpânirea ungurească a fost oprită, pentru-că, vezi Doamne, să nu ne îndemne la fapte de acelea, de cari s'au săvârșit în răscoala lui *Horia*, *Cloșca* și *Crișan*, atât de bine descriși de dl Popp în „*Horia*“, în care versuri ca

„Munții noștri aur poartă
Noi cerșim din poartă 'n poartă“

îți umple inima de înduioșare.

Noi suntem siguri, că tocmai opreliștea aceasta va îndemna pe *Români* ca să o cetească și răscetească în ciuda și necazul acelora, cari voesc să sâdească în noi aceea-ce e *dorința* lor, dar' ceea-ce *Dumnezeu nu a voit* să fie în noi.

FOIA.

Bunica Maria.

Povestire din viața de student.

Cine să nu-și aducă, încă și azi, cu drag minte de bunica Maria a lui Rogoz, bocotanul din Turzești?!

Ce e drept se scurseră vre-o câțiva ani, unul după altul, în sacul fără fund al „*vremilor neîntoarse*“ de când „*Ea*“ și-a luat cu lucrări în ochi „*Rămas bun*“ dela noi cesti de pe pământ; dar' amintirea ei 'ni-e cu mult mai scumpă și mai dragă decât să o putem perde așa iute din minte.

Nu! Cum s'ar și pute una ca aceasta? Căci Doamne, Doamne! Ce mai muiere harnică și de treabă era... Dumnezeu să o ierte! Să fi umblat Ardealul de-alungul și de-alatul, dar' ce zic? Chiar și frumosul Bănat — cel avut în gospodărese multe — și cu greu ai fi aflat o femeie întru toate acasă, ca domnia ei!

Nu gândiți, că vrean eș vă spun poveste ori vrean să vă țin de glumă, Doamne

fereste! Eu o cunosc bine, căci am umblat des la casa lor. Și pe mine m'a bătut cu *omenia ei de toți cunoscută*, dar' mai cu seamă de noi *studenții* din vremurile acelea vechi, cari reîntorcându-ne acasă de pe la școli, în timpul vacanțelor, rupți de foame, adrobiți de înveț... cea multă, ce vrând-nevrând ni-o băgau în cap, ca cu tolceriul, și oboșiți de lungimea drumului abia apucam să ajungem în „*Valea-sărată*“ la casa bunicii, cea alduită de Dumnezeu și de osmeni, ca să gustăm din bucatele ce ca o mamă cu inimă bună le întindea înaintea celor-că se abăteau din drum pe la dumnea-ei.

Nu s'ar fi găsit om pentru lumea asta, care eșind de acolo, să nu le alduească casa și masa! Și cu tot dreptul!

Hei! Dumneavoaștă, dragii mei, nici-când nu puteți prețui faptele milostive ale bunicii, după vrednicia lor! Nu, pentru-că nu știți ce bine ne cădea la toți o mâncare bună și o grijă părintească după atâtea drum făcut pe jos, cu băta în mână și cu desagii în spate, încărcăți de cărți și zdrențe...

Pe vremea când umblam și noi la școală nu era, rogu-vă „*car de foc*“, ori *tren* cum se mai numește pe „*domnie*“, Tren erau picioarele noastre, cu care făceam pe zi câteva poste — ca cătanele.

(Va urma.)

Septimiu B. Murășan.

De ce nu se arată călugărilor — ângeri?

Un ficior de împărat era hoț mare.

Umblând el mult prin cea lume își mai adăose 12 ortaci lângă sine, cu cari în toată viața numai omora oameni, nu ca mine, ori ca tine, ci de cei bogați, în aur și argint îmbuibați. Scurtă vorbă: prăpădiră pe toți cei cu avere și dela o vreme începură a se da după de cei mai calici.

Trăia pe vremea aceea un călugăr tare cu frica lui Dumnezeu, care își petrecea viața numai în rugăciuni. Ângerul Domnului îi aducea pe zi odată, la ameazi, de mâncare.

Cum am zis: după-ce hoții nu mai aveau pe cine să omoare dintre cei cu avere, s'au hotărât să omoare pe călugărul de care po-

Robie sau răscoală?

Stăpânirea maghiară 'și-a pierdut *în-treagă mintea*. Ea nu se îndestulește cu prigonirea noastră a *nemaghiarilor*, ci se amestecă și prigonește și pe Ungurii romano-catolici (papistași), pentru-că acestia nu vor să lase nimic din drepturile bisericii lor, și mai virtos pentru-că acestia *au luptat și luptă* încă împotriva legilor păgâne, aduse pentru dărîmarea temeliei bisericii creștine: legi aduse la porunca *Jidanilor spre binele și folosul acestora*. Eată acum ce scrie o foaie catolică ungurească, a cărei cuvinte mai bine ar suna dacă ar fi rostite și scrise de către Românii din nefericita asta de țeară:

Cea mai grozavă vorbă, ce se poate auzi în istoria unei țeri este: „**NU E LEGE!**“

Dar' în Ungaria nu e lege? Mai multe, decât ar fi de lipsă!

Dar' oare legea vecinic firească nu-și are păzitor? Nu are un Rege?

Trăească Regele, care a jurat, că va ține legile. Deci trăească Regele!

Stăpânirea, notarășii, primarii, gendarmii și soldații nu sînt pentru aceea, ca să *incalce veșnicia lege și să apere pe vrednicul de furci*.

Noi poporul nu pentru aceea îi dăm și îi plătim. Cerem dreptate și cerem cu stăruință ținerea bătrînei și fireștei legi. Sus la Regele!

Tu cuvînt asuprit, părăsește închisoarea, aruncă-te prin negura mișeiilor dela putere, pentru-ca fiecare de pe rotogolul pămîntului să se cutremure de fulgerarea ta!

Așadară nici robie, dar' nici rebeliune, las' să învingă dreptul sfîntului și constituționalului jurămint! Sus la Regele!

Una e sigură: poporul trebuie să trăească, poporul trebuie să învingă.

Țerani, luați aminte!

În vremea din urmă am primit unele vești, tare *întristătoare*, vești, care trebuie să ne pună mintea pe gânduri.

E vorba de *slăbirea credinței față de legea străbună*, slăbirea în credința evlavioasă față de *sfînta biserică*. Lucrul acesta trebuie să umple de îngrijire inima fiecărui Român cu durere pentru soarta neamului seu.

Și oare care e pricina acestei slăbiri în credința față de biserică? Ce e pricina, că în poporul nostru începe a se slăbi credința, pe când noi bine știm, că credința și evlavia e o însușire a Românului, însușire moștenită dela moși strămoși, însușire, care pe Român din multe necazuri l-a scos, însușire frumoasă și mîntuitoare totodată. Încă odată deci: Care e pricina?

Răspunsul nu e greu de aflat și e cu atât mai ușor de aflat, dacă vom privi la cele-ce se petrec în giurul nostru.

Pe de o parte, stăpânirea ungurească încă a lucrat și lucră din răspuneri, ca credința în cele sfînte *se slăbească* în pămîntenii acestei țeri, dovadă legile așa poreclite „bisericești“, care au fost aduse fără-ca poporul să aibă vre-o lipsă de ele, legi, care lucră cu putere la *dărîmarea temeliei bisericii*, care singură numai ne poate mîntui. Împotriva acestor legi *am luptat, am protestat*, dar' stăpânirea nu a voit să asculte de partea *cea mai mare* a locuitorilor țerii, și mai bine a făcut pe voia mult giugiuliților *Jidani*, cari astăzi sînt tari și mari în această țeară, bătută de Dumnezeu.

Relele de care ne-am temut, când s'au plănuit legile „bisericești“ ale stăpînirii ungurești, se arată și dacă nu ne vom îndărji cu atât mai tare în vechiul obicei de a fi cu evlavie față de biserică, atunci va fi vai și amar de noi.

Apoi un rău prea mare ce începe a bîntui neamul nostru este *ivirea diferitelor credințe străine*, credințe necunoscute până acum de fiii neamului românesc. Cu durere trebuie să spunem, că am primit *vești* despre ivirea acestor „legi“ și credințe nouă, printre Români și indeosebi în unele comune din *Bănat*. Nu e vorba, vor fi lucrând și străinii ca să părăsim străbuna lege, pentru-că așa le vine la socoteală, dar' sînt și alte pricine, care fac pe unii țerani de ai noștri, ca să părăsească aceea, la ce înaintășii noștri au ținut atât de mult și atât de cu tărie.

Una și încă cea mai însemnata din aceste pricini, e scumpetea traiului, e faptul, că viața din ce în ce devine mai *costisitoare*. Roadă pămîntului nu ajunge, ca să se acopere toate cheltuelile, care pe zi ce merge sînt tot mai mari, mai îngreunătoare și mai lesnicioase pentru a face, ca din traiul omului să se facă un adevărat — *netraiu*.

Dările sînt *multe și grele* și indeosebi țeranul român e mîncat de ele până în mîduvă. Mai punem apoi cea mai cumplită dintre dări: luxul, dorul nebun, de a ne îmbrăca mai bine, mai frumos și mai scump decât ne iartă puterile. Unde lăsăm apoi *risipa* ce se face pentru cele ale beuturii, pentru cele ale *petrecerilor*? Cheltuelile acestea fără socoteală, aduc pe țerau la săpă de lemn și la băta de cerșitor. Ear' în această stare aflându-se, apoi să nici nu ne mirăm, dacă li trăsnește omului prin minte, ca să se subtragă dela unele îndatoriri creștinești, cum sînt de pildă cele față de *slujitorii altarului*, față de *preoți*.

Ce-și zic acesti oameni? — *„Apoi pentru-ce se mai plătim popii, atîta și atîta, când eu pot trăi și fără de ei și pentru-ce se nu trec, de pilda, la legea năzărineană, care necunoscînd preșii în biserică, mă crușă și de creșarii popii?“* Așa își zic acesti oameni fără

menim; dar' căpetenia lor, ficiorul de împărat, s'a spălat pe *brînci* — ca oare-cîndva Pilat — să nu fie vinovat. Dar' când s'au pornit hoții pe cale, pe cărare către mînăstirea cea mare — unde locuia călugărul — el, căpetenia, *muri* așa ca din senin.

Dumnezeu, de bucurie, că s'a spălat de vinovăție, nu a vrut să-l lase în focul de veci, ci a repezit o ceată de îngeri după sufletul lui. Pe ceialaltă era să-l dea de-a roata cu trup cu tot în iad.

Fînd și el învăluit cu prinderea sufletului, îngerul întăria *o zi*, de nu duse mîncare călugărului.

A treia zi, când îi duse, călugărul se apucă cu gura de el și începă a-l blagoslovi nemțește și îi zise:

— Trebuia să mai întăria o zi, așa c'apoi mă aflai lat de foame. Pe unde ai poticălit, de n'ai venit ieri la mine?

— Uite și uite, îi zise îngerul, vre-o cățiva inși am fost să apucăm sufletul unui păcătoș dela muncile iadului.

— Hm!... Dar' când o să mor eu, câți inși o să veniți după sufletul meu?

— Eu singur.

— Cum așa?... El încărcat de păcate... eu robul lui Dumnezeu!? Apoi la adică, tot el mai vrednic, mai cîstit... mai îngrijit... și mai omenit?

— Așa ar fi, călugăre, numai cât el nu a fost ca d-ta, dracii s'au apucat de sufletul lui, să-l hățească încolo, spre curțile lor, de numai o grămadă am fost în stare să-l scoatem; dar' de d-ta cine s'o acăța?

— Ba du-te îngere în treaba ta, mîncare nu-mi mai aduce, la mine n'ai ce căuta, zise călugărul fodesat.

Îngerul s'a rușinat, de acoloa eși, înapoi nu-i mai veni.

De atunci, ci-că nu se mai arată călugărilor îngeri, dar' nici pe călugări *nu-i doare capul de ei!*

Varșandul-Giulei, 2 August 1896.

Auzită dela Teodor Cordoș, econom.

G. Todica.

Un vis.

În vis părea, că te țineam
La piept, copilul meu iubit.
De bucurie, eu plîngeam,
Căci îmi părea, că n'ai murit.

Părea, că dulcea-ți respirație
La sfîu-mi cald eu o simțeam,
Durere chinuri și 'ntristare
Părea, că nu le mai aveam.

Cu drag te sărutam pe frunte...
Ce plăcută revădere!
Căci te credeam ear' în viață,
Spre-a mamei tale mîngăiere.

Și-aș fi dorit să tot visez
Nici-cînd să mă deștept...
Pe tine să te 'mbrățișez
Să te string cu drag la piept.

Dar' nestatornicul meu vis
Așa carînd a dispărut;
Și cînd eu ochii 'mi-am deschis,
Singură numai m'am văzut.

socoteală și fără de a înțelege, că prin această faptă se deslipesc de câtră conducătorul lor firesc, de preotul maicii noastre biserici creștine, de slujitorul altarului, care precum în trecut, așa și acum a fost și este cel mai de ispravă *luminător și conducător*.

Vor fi unii și dintre preoți, cari nu-și cunosc chemarea sfântă ce o au, de a călăuzi poporul și credincioșii pe calea cea bună, pe calea care duce la îndestulare și fericire, dar' din fericire *nu sînt mulți* și asta trebuie să ne îmbucure și aceasta trebuie să-i facă și pe acei Români — cari au ură față de preoți și trăesc în neînțelegere cu ei — ca să se lapede de gândurile greșite, cum e și acela de a-și părăsi credința și preotul.

Acelor Români, cari au trecut sau au de gând să treacă la altă lege, le spunem: *Cum lucrați nu lucrați bine, pentru-că preotul la Altar slujește și dela altar trebuie să și trăească*, li-o spunem: că ei părăsesc biserica aceea, care ne-a ținut *neamul* și a fost *ocrotitoare* în vremurile grele, în vremurile de restriște.

Țerani români, *aruncați ura dela voi* ce o aveți față de preoți, trăiți în *înțelegere bună* cu dînșii, *nu vă desbițați și nu vă deslipiți de dînșii*, căci neunirea e capul tuturor răutăților. *Cum plătați-vă traiul, munciți și strîngeți banul vostru*, câștigat cu atâtea ostenele și sudori. Nu cheltuiți pentru lucruri *ne-tribnice* și atunci vă veți ajunge, ca să dați ce e al *Părintelui Părintelui*, și ce e al *Chesarului Chesarului*! Fiți credincioși *bisericii* în care v'ați botezat, căci atunci veți fi fericiți și veți fi scutiți de străinii, cari voesc să vă răpească limba. tocmai prin faptul, că vrea să vă deslipescă de maica biserică.

Români, luați aminte, fiți cu ochii în patru.

DIN LUME.

Austria.

Marția trecută Maiestatea Sa Împăratul nostru *Francisc Iosif I.* și-a sărbătorit ziua nașterii. Cu prilegiul acesta în toate orașele și îndeosebi în *Viena* au fost mari sărbări, la care au luat parte soldații, încungiurați de multă lume.

Gu prilegiul acestei sărbări, Împăratul nostru a decorat pe ministrul pentru afacerile din afară, *Goluchovski* cu cel mai înalt ord și aceasta, pentru stăruitoarea-î muncă săvârșită pentru așa numita «chestie orientală».

Italia.

Despre starea Italianilor din Africa se scrie, că e tare *neputincioasă*, ear' întăriturile, ca-și-când ele n'ar fi. Locuitorimea întregă a *Abesinieii* e dușmănoasă Italianilor. Regele *Menelik*, în lupta dela *Abba-Gamina* a pus mîna pe 12 mii de arme și pe 56 de tunuri de ale Italianilor. Se dă cu socoteala, că în armata lui *Menelik* s'ar fi adăpostit și un colonel rusesc, care diriguește tunarii africani. Italiei, începe a-î merge treburile carăși rău.

Muntenegru.

Moștenitorul coroanei italiene a mers la *Cetina*, orașul de căpetenie al muntenegrenilor. Orașenii l-au primit cu însuflețire pe mirele, care și-a schimbat inelul de logodnă cu o fetișoară de a domnitorului petecului de țeară, numit *Muntenegru*.

Bohemia.

Deputații din Bohemia, avînd în vedere asuprirea ce o îndură naționalitățile nemaghiare din Ungaria, nu vor lua parte la adunarea de pace, care anul acesta se va ține în Ghena Ungariei. Grecii, Sârbii, Bulgarii precum și Români încă nu vor lua parte.

SCRISORI.

Românii la — Ghena.

Baru-mare, în 18 August 1896.

Cinstită Redacțiune!

Cu părere de rău trebuie să vă aduc la cunoștință cum s'au nebunit unii *oameni-ne-oameni* și de prin pregiurul nostru, adevăd din *Valea Hațegului*.

Luni, în 17 August au plecat și dela noi niște lunatici de oameni, căci Români nu le pot zice, că de ar fi fost Români *adevărați* nu ar fi făcut *rușine* neamului nostru și *fală* la cei străini, care mult ne batjocoresc și ne asupresc, în fel și chip.

Când s'a auzit despre ducerea la *Buda-palestina* nu s'au învoit *nici unul*, dară ce să vezi? A trimis jupănașul de notărășel niște hârtoage de hârții pe la slăbănogii de primari de sub alui „neorîndueală” și apoi după multe *asudori* s'au ales niște pătătoși care au mers la trgul din Pesta să se îndoape cu *papricaș de cal*, ca de vite curate, de care au fost sătui, dacă au văzut pe alții mîncînd, dar' prin maselele lor rare-ori s'a străcurat.

Dealtmintreni, spre cinstea lor fie zis și mulțumită celor scrise de iubita noastră „*Foia Poporului*”, nu s'au ales decât 4 oameni din 4 sate, din giurul Barului-mare, cari s'au dus în Pesta ca să fie de rîsul lumii. Acum se vede cari sînt *Români adevărați* și cari sînt *dracii întunecați*. Acești Români verzi ca ștejarul iarna cînd pică frunza de pe el, sînt următorii: *Nicolau Traian*, cantor (ce pagubă de acest om, că mai poartă numele lui *Traian*, prin Pesta!) apoi *Gavriil Bolia*, primar (între stricați), un gornic dela un grof din *Baru-mic* și primarul *Iean Muntean* din *Galafi*.

Rușine să le fie acestor oameni, cari au făcut voie bună la Maghiari, se zică, că toți Români se bucură de dragul „*milleniului*!” Acum s'a ales făina din țărțe și *Iuda* dintre cei *12 apostoli*. Pe semne *nici unul nu cetește „Foia Poporului”*, ca să învețe din ea, ce e *bine* și ce *nu e bine* de făcut. De două-ori: *Fle-le rușine!*

Țeranul.

Ah! Fugi tu vis înșelător
Și fericiri amăgitoare,
Căci doară pentru'n muritor
Nu-'s clipe fără de 'ntristare!

Ear' tu suflet nevinovat
Reîntoarnă ear' în cerul sfânt,
Căci nu 'ți-a fost de soarte dat
Ca să trăești pe-acest pămînt!

Maria Imbăruș.

Cântarea României.

(Urmare și fine.)

48.

Domnul Dumnezeu părinților nostri înduratu-s'a de lacrimile tale, țeara mea? Nu ești îndestul de smerită, îndestul de chinuită, îndestul de sfășiată? Văduvă de vitejii tăi, tu plîngi cu pîrul smuls și despletit pe mormintele lor, precum femeile se jelesc pe mormîntul mut al soților lor!...

49.

Neamurile auziră țipetul chinurii tale; pămîntul se mișcă. Dumnezeu numai să nu-î

fi auzit?... Răsbunătorul preursit nu s'a născut oare?

50.

Care e mai mîndră decât tine, între toate țerile sămînate de Domnul pe pămînt? Care aka se împodobește în zile de sărbătoare cu flori mai frumoase, cu grâne mai bogate?

51.

Deșteaptă-te patria mea! Biruie-ți durerea... E vreme ca să eși din amorțire, semînție a Domnilor lumii! Aștepti oare spre a învia, ca strămoșii tăi să se scoale din mormînt? Într'adevăr, într'adevăr; ei s'au sculat și tu nu 'i-ai văzut.. ei au grăit și tu nu 'i-ai auzit... Cingeți coapsa ta, cată și ascultă!... ziua dreptății se apropie... toate popoarele se mișcă... căci furtuna mîntuirii a început... Vezi, că cu cât mai mult îți pleci capul, cu atît cei spurcați își bat joc de tine și sug sîngele tău... Din dreapta și din stînga piticii și uriașii rîvnesc la tine, ori-cît de slabă și sdrumicată ești.

52.

Sfîrșitul ispitelor se apropie... căci vremea trece iute... și semne s'au arătat pe cer... și blăstîmul a covrșit măsura... Oamenii sîngiurilor 'ți-au mistuit rărunchii... Ei înălțară trufia lor pe tîlhărie... avuția lor pe foametea ta... boeria lor pe zdrențele tale... puterea și strălucirea lor pe sîngele ce tu vărsași într'o sută de bătălii, unde părinții lor nu erau!... Ține minte numele lor, o țeara mea, și numele străinului ce te împlălează, ca să le afurisești!.

53.

Aurică copilă, cîntă-mi frunză verde, cîntă-mi floarea câmpului, cîntă-mi floarea muntelui, cîntă-mi nădejdea... Nădejdea e glasul Domnului! Popoarele trebuie să se ispășească și să se curățe de păcatele lor, căci prin ispitele suferinței numai se curăță popoarele... Cele-ce am făcut în vremea trecută nu sînt ispite... căci rodul luptei erau libertatea și dreptul nostru... Ispitele sînt strămbătatea judecătorilor... despoierea văduvei și a sormanului, desfrînarea și mișelă, min-

Oameni fără căpătâiu.

Dindeleg, în Iulie 1896.

Domnule Redactor!

Ca să știți și d-voastră cât e de *butjocorită* maica noastră biserică din *Dindeleg* de către unii *reuvoitori* și slabi în credință, slabi de ânger, vă împărtășesc următoarele:

Mai anii trecuți un rău credincios cu numele *Ioan Gergelü* nevoind a da preotului *lecticalul* (portia) convenit, fără numai la *intervenirea gendarmilor*, de altă-dată fiind pedepsit, pentru-că nu 'și-a dat copiii la școală, a prins ură față de preot și pentru acest sfârșit 'și-a alcătuit partidă, căreia 'i-a zis: *„Nu veți mai plăti preotului nimic de acum încolo!”* Așa grăind a amăgit vre-o 70 înși și au pornit cu piri pe la *consistorul* din *Gherla*, care a trimis pe dl protopop ca să împace lucrurile, însă pace nu s'a făcut, căci ceata răsvrătiților a cerut, ca preotul să ese afară din sat. Mai apoi s'au înștiințat că ei, vre-o 40 de înși trec la altă lege. Au și mers la protopopul neunit din Dej. Acela dându-le lămuririle de lipsă și spunându-le condițiile de trecere, s'au reîntors acasă și s'au pus ear' pe lucru și au mai născocit vre-o 10 piri împotriva preotului, care toate s'au adevărit de minciuni cornurate, din partea chiar a consistorului.

Răsvrățiții însă tot nu s'au liniștit, ci căpetenia lor *Ioan Gergelü*, curatorul, a încuiat biserică chiar în Joia Înălțării și a stat biserică încuiată 17 zile, spunând, că nu o va deschide până-ce nu va veni preot nou.

La acestea ne-am plâns episcopului *Gherlei* și la pretorul cercual, care îndată a trimis o patrulă de gendarmi, care pe *Ioan Gergelü* l-au strins la predarea cheii, însă fără nici un folos, căci mai bine s'a lăsat legat și exortat la judecătoria, unde până acum de 3 ori a fost ascultat în pricina aceasta.

Episcopul a trimis pe dl canonic *Alex. Bene*, să ceară cheia, dar' nu a căpătat-o, până-când în preseara Duminecii tuturor sfinților numitul canonic eșind la fața locului cu un *lectar* au deschis biserică și au făcut o a doua cheie.

Neajungându-și scopul corifeii noștri nici pe această cale, s'au dus la episcopul mai în toate zilele, unde totdeauna au fost primiți în audiență, îndrumându-și cu cuvintele scripturii la *pace* și li-au împlinit toate, câte au cerut, anume: 1. La sărbătorile cele mai însemnate la misie și la toate funcțiile pe

ciuna și lăcomia, sgarăcenia și impilarea domnilor și a boierilor... cumpăna nepotrivită a dreptății... uciderea proslăvită... robirea pentru unii și desfrul pentru alții... toate acele fapte grozave pentru care sau cutropit Sodoma și Gomora, orașe urgisite de Domnul pentru blăstămățiile lor! Și toate aceste ispite le cercași țeara mea... și le suferi încă și acum... Păharul fărădelegii s'a umplut peste măsură și palaturile lor de strîmbătate se prăvălesc surpate de blăstemele poporului!... Făptuitorii tâlhăriilor se spăimîntează înșiși de faptele lor... Domnul 'și-a întors cu scârbă fața dela dînșii și ângerii s'au depărtat cu groază de ei. Ești sarbădă și slăbă-nogită... ai suferit toate țeara mea!... Ridicăți puțin capul strivit și cată de vezi... semne s'au ivit pe cer... Furtuna mântuirii a început!...

54.

Să nu ne întristăm de vremea trecută când bătrânii ne povestesc bătăliile cele uriașe și ne arată dărmăturile unei cetăți, când ne zugrăvesc lupta, șgomotul, sângele și câmpia morții, ciuna și vâpaia focului, foametea și

seama lor totdeauna le-au dat preot străin din parochiile vecine și din *Gherla*. 2. Cîntirumul dela biserică, care s'a folosit tot de preoți, pe viitor să treacă în folosul bisericii. 3. Senat școlar să se aleagă numai din partidul lor. 4. Școala conf. pentru a cărei reparare s'au fost făcut pașii de lipsă, să nu se reînoască. Dascăl calificat nu le trebuie, că ei s'au tocmnit, cu un *nemernic* cu 60 fl. și „adălmaș”, de școală au închiriat o căsuță a unui morar, necorăspunzătoare. 6. Să se depună fătul actual și în locul lui să se aleagă altul din partidul lor, asemenea și cantor.

Toate acestea împlinindu-le Episcopul precum le-au cerut cu cugetu că pe această cale va reuși pacea, dar' înzadar, că în loc de pace mai tare s'au tulburat. Acuma fătul cel nou, *Joi înainte Crăciunului* de nou *încue biserică* și cheia o face perdută până *Sâmbătă după Crăciun* a. c., când protopopul eșind afară și neputând scoate cheia dela făt a trebuit se deschidă biserică cu lăcătuș și se facă o a 3-a cheie nouă; așa pe sărbătorile Crăciunului am fost fără biserică afară de prima zi a Crăciunului, când episcopul a trimis un preot din cancelaria se să ne slujască sfânta liturgie în această mare zi.

După aceste câteva săptămâni înmormântând preotul pe un poporean, după înmormântare noul făt a dus la casa sa vestimintele de îngropare, crucea de mână, două luminări, cădelnița și vestimintele minastranților până când protopopul la vre-o două săptămâni cu greu le-a scos, în acest timp s'au săvârșit misse și o înmormântare fără vestiminte de doliu, fără cădelniță și cruce. Un requiem al unui poporean, în lipsa acestora, nu s'a putut săvârși. Tot așa în timp de 2 ani, mai cu seamă la sărbătorile cele mai însemnate am fost de ris la confesiunile străine, până când și contrarii și noi am stăruit la episcop, ca să decidă odată cauza, ce după sărbătorile Crăciunului s'a și decis, ca „preotul în cele acuzate să declară de nepotat și ca atare rămâne în parochia sa, contrarii se îndrumară cu acusa lor, cea fără nici un tocmiu, cîntirumul trece în folosul bisericii, și preotul are de a-și solvi contribuția sa canonică începând din capul anului trecut. Noi ne-am mulțumit cu acest decis, deși am dorit foarte, ca cîntirumul să se lase preotului, cum a fost, ear' curatorul *Ioan Gergelü* să se depună din postul seu, ca inimic al preotului și al bisericii.

55.

Orașele s'au întemeiat din nou, dărmăturile turnurilor și ale palaturilor de care șanțurile erau pline nu se mai ved... și alte palaturi și turnuri s'au înălțat în locul lor... Copiii robiți întorsu-s'au din țeara tătarească... Dar' oamenii sângiurilor nu-ți deteră înapoi libertatea, pământ al durerilor... și copiilor tăi le-a rămas numai robia!... Pe câmpurile de bătaie ved oameni cu brațele goale, cu piepturile desvôlitate, cari se prăvălesc peste ascușul paloșelor... și în locul ori-cărui om ce cade, în locul ori-cărui piept ce se despică, alt piept și alt om se pune îndată... carnea ascute ferul... bătrânii robiți cântă... femeile blastemă pe cei mișei... Și în orașele

Contrarii au apelat la metropolia *Blajului*, unde în luna trecută s'au și subșternut toate actele.

La Paștile aceste încă au voit contrarii să încue biserică, dar' nu le-a succes, amăstecându-se în afacere pretorul din cerc.

Ce să va mai întembla, vom vedea.

Ioan Bulusan, abonent 8432.

Stipendii din Blaj.

Un stipendiu de 400 fl. unui student care ar voi să se pregătească în *Budapesta* de profesor de desemn liber și geometric. Tinerul va avè să fie 10 ani profesor în *Blaj*. Terminul expiră în 25 August 1896.

— 10 Septembrie st. n. —

Unsprézece stipendii din *Blaj*, din fundațiunea *Alexandru Șterca Șuluș* și anume: 3 stipendii de câte 400 fl. pentru *juriști* și *medicinști*, cari să studieze afară din *Ardeal*. 1 stipendiu de 300 fl. pentru stud., care frecventează *metalurgia*, *tehnica*, *pedagogia*, sau ori-ce științe reale. 1 stip. de 200 fl. pentru *juriști* în *Cluj*. 4 de câte 100 fl. pentru *gimnastiști*. 2 stip. de câte 60 fl. pentru *gimnastiști*.

— 10 Septembrie st. n. —

Două stipendii de câte 300 fl. din fundațiunea din *Blaj* a lui *Ioan Daniel*. Un stip. de 80 fl. din fund. *Lazar Baldi*. Pot concura numai tineri din comit. *Clujului*.

— 10 Septembrie st. n. —

Două stip. de câte 60 fl. din fundațiunea *Ioan Fekete Negrușiu* pentru gimnastiști. Pot concura și eleve gr.-cat. Din fundațiunea *Constantin Alutan* 2 stipendii: unul de 60 d. folosit de un comerciant, altul de 40 fl. pentru un gimnast.

— 10 Septembrie st. n. —

Din fundațiunea *Parteniu Moldovan* un stip. de 40 fl. pentru gimnastiști. Din fundațiunea *Dr. Ioan Vanca*: 1 stip. de 300 fl. pentru juriști sau politehnici, 3 stip. de câte 60 fl. pentru pedagogie. Din fundațiunea „*Dr. Simeon Ramonșai*” și anume 4 de câte 315 fl. pentru ori-ce școală de știință ori artă, în *Viena* și *Budapesta*; 3 stip. de câte 84 fl., toate trei destinate pentru juriști la universitatea din *Cluj*. 3 de câte 63 fl., folosite până acum de gimnastiști și juriști. La stipendii pot concura numai tineri din *Ardeal*. Un

tale cele noue, țeara mea, se află numai oameni fără inimă; în palaturile tale nu se mai aude de vitejie... ci de lăcomie și nedreptate!... Pe câmpiile tale și pe drumuri trec niște fețe sarbede și veștede, fluierând doina duioasă.

56.

Viscolul pustiirii a suflat pe acest pământ... sângele părinților în vinele ștrîmte ale strănepoților a secat.

57.

Viforoase erau vremele cele vechi... dar' oamenii se nășteau tari... pământul era acoperit de dărmături și de trupuri moarte... dar' din acele câmpii ce fumegau de părjol și de măcel, se înălțau strigări de biruință și de libertate! Ticăloșie și moarte sînt și acum... dar' unde e libertatea și biruința?... Ce ar fi ajuns patria astăzi, dacă strămoșii noștri ar fi dormitat și ei!...

58.

Deșteaptă-te, patria mea! biruie-ți durerea... E vreme ca să eși din amorțire, semînție a domnitorilor lumii! Aștepti oare,

stip. de 60 fl. din fundațiunea fericitului „Joan Bob”. Stip. a fost folosit de un cadet. 1 stip. de 60 fl. din fund. Petru Maior pentru un gimnast. Unul de 120 fl. din fundațiunea Kleinand, folosit de un gimnast.

Ajutoare pentru școlari, dela „Asociațiune”.

Cu terminul de 31 August st. n.

1. 100 fl. stip. pentru un tinăr român din Munții-Apuseni, ca să poată urma cursul la școala de sculptură din patrie. 2. Unul de 60 fl. pentru școlărițe, care cercetează școala Asociațiunii din Sibiu, sau cea elementară, tot din Sibiu. 3. Unul de 60 fl. pentru stud. dela gimn. ori reale, fără deosebire de confesiune.

Școale pregătitoare pentru

postari și telegrafiști.

La oficiile telegrafo-postale din Brașov și Marș-Oșorheiu, se va deschide cu începutul lunii de 15 Septembrie c. n. câte un curs practic de 6 săptămâni pentru deservirea ștafetelor manipulanți de poste și telegraf ca plată la an de 500 fl., care crește până la 700 fl. și bani pentru locuință. La aceste cursuri pot fi primiți: 1. În întâia linie subșefii militari, cari în înțelesul paragrafului 1 al art. de lege II. din 1873 au dreptul de a fi mai bine primiți la plinirea unor slujbe mai mici. 2. De aceea, cari au gătat patru clase gimnaziale, reale, civile, ori astfel de școală de rangul acesta și sunt aplicați ca administratori sau dirigenți postali. 3. Alți bărbați de aceeași pregătire, cari au implinit 18 ani, și dacă de acestia nu s'ar afla îndestulitor, atunci pot fi primiți și tineri cu 16 ani. Domnii trebuie să dovedească mai departe, că merită trecuți de 35 ani, că sunt cetățeni în Ungaria sau Ardeal, că cunosc limba ungară, că au viață nepătată și că sunt sănătoși, așa încât se poată sluji la postă și la telegraf. Plata pentru înscriere și învățare este 10 fl., dela care pot fi scutiți numai subșefii militari. Rugărilor pentru primire, scrise cu mâna proprie și provăzute cu atestatele de lipsă, sunt a se adresa până în 31 August c. n. prin primăriile sau prin solgăbiracii direcțiunii postelor și telegrafului în Cluj.

„Nu te învia, ca strămoșii tăi să se scoale din mormânt? Într'adevăr, într'adevăr ei s'au sculat și tu nu i-ai văzut; ei au grăit și tu nu i-ai auzit... Cingeți coapsa și ascultă. Ziua cęptății se apropie... toate popoarele se mișcă... și furtuna mântuirii a început!...”

59.

„Nu i-ai zis oare prin gura unei slugi din domeniul: „Domnezeul părinților voștri se va îndura de lacrimile slugilor sale și va scăpa pe unul dintre voi, care va așeza pe urmașii voștri earași în volnicia și puterea lor de mai înainte...?”

60.

Deci timpul sosit-a!... Semne s'au ivit pe cer... pământul s'a clătinat de bucurie... și blăstem groaznic s'a auzit despre Apus și toate popoarele s'au deșteptat!...

61.

Cingeți coapsa, o țeara mea... și-ți înțerește inima... Mează-noapte și Mează-zi, Apusul și Răsăritul s'au luat la luptă... urlă vijelia... Duhul Domnului trece pe pământ!...

CRONICĂ.

Dr. Weigand între Români. Vestitul învățat din Lipsca (Germania), a sosit în Arad la 3/15. I. c. De acolo a mers apoi prin comunele Pectca, Miclaca, Vinga, Monostur, Leceani, Cuvin, Lipova etc. Binevoitorul scrutător al dulcii noastre limbe, a fost prin toate ținuturile bine primit și nădăduim, că și pe mai departe va fi asemenea primit. Dnsul va sosi în urmă în Ardeal. Să-i zicem cu toții un: Bine ai venit!

La închisoare pentru Manifest. Tribunei i-se scrie din Alba-Iulia, că dl Rubin Patifa, membru al comitetului partidului național a fost întemnițat acolo și încă ca pe un hoț de rënd, cu toate-că dnsul n'a săvârșit alt păcat, decât că a alcătuit și iscălit Manifestul dat, de cătră cei 7 membri ai comitetului național. Și apoi să nu te cuprinză fiori la auzul vorbelor unor Români de ai noștri, cari tot mai cred în putința unei împăcări cu Ungurii? Blăstemul neamului să-i hărăzească pe aceia, cari prin „împăcare” voesc să ne dee legați cu mâni și cu picioare căpeteniei tartarului, lui Băuffy.

La temniță. Ni-se scrie, că preotul și investitorul din comuna Hening au intrat în temnița Seghedinului pentru a-și îndeplini osânda-le croită pentru nevinovăția lor. Deasemenea și preotul Stanca din Vurpăr încă e închis în temniță la Alba-Iulia, orașul atât de vestit în timpul din urmă, în ale cărui temnițe în curând au să stea și alți Români din Alba-Iulia, judecați pentru mult deochiata „ațitare”. — Cicoană „Revistă” dela Orăștie, ce zice oamenii „matsle” despre aceste întemnițări cu ridicata, ce fel de „menunată” „împăcaciune” cu Ungurii e aceasta? Răspunde, sau dacă nu ești în stare puneți oamenii dela București, ca să răspundă ei, căci sunt mai meșteri, când e vorba de „împăcaciune”.

Osândire — Ungurilor. Sălbătăciile haitelor dela Oradea-mare, care nu au cruțat nici locașul lui Dumnezeu, nici casa episcopescă, au ajuns în cele din urmă înaintea tribunalului și, minunea minunilor, tribunalul unguresc din Oradea-mare i-a și pedepsit pe acei tulburători de ordine, care au ridicat peatra asupra cășilor unor oameni nevinovați, dar' care au păcatul de a se fi născut Români. În decursul procesului dintre prițori s'au purtat mai brav-d-nii Iustin Ardelean, redactorul „Vulturului” și Dr. Ioan Buna avocat în Oradea-mare. Vestitul Lăuran, bag-seamă ca să nu se facă de ură cu cei dela putere, dela care așteaptă cărja episcopescă, a zis în fața juzilor, că el le eartă celor-ce i-au dărmat casa. Dintre bătăuși Bertsey György și redactorul Sas Ede au fost osândiți la câte 6 luni temniță, ear' alți 8 au fost osândiți la 1 lună de închisoare. Cu alți 9 să va ținea proces mai târziu. Păgubiții au fost îndramați ca să-și caute despăgubirea prin judecătoria civilă.

De ce nu face și al nostru așa? Ministrul de război din Bavaria (din țeara nemțescă), a dat poruncă la toți ofițerii din țeară, care poruncă să o spună la ficiori, cari după-ce i-și-au implinit anii de cătanie, sunt lăsați acasă. Între altele oficerii trebuie să le spană cătanelor cu obșit și aceea, că ori-și-ce le va trebui (haine, cisme și altele), să cumpere numai dela Nemți și dela creștini. Mărfurile dela creștini sunt totdeauna mai

bune și mai trainice, decât cele dela Jidani. Să se păzească așadar' de bolte jidovești și mai cu seamă de bolte de vechituri.

De ce nu dă și ministrul nostru o poruncă ca asta, ca să ne scăpăm mai curând de afurisiții de Jidovi? Dacă n'ar mai intra nimenea în bolta jidovească, ar trebui Jidanul să-și iee catrafusele și să se întoarcă de unde a venit. În mai multe orașe mari creștinii țin adunări și se sfătuesc, cum s'ar pute scăpa mai curând de lipitorile de Jidovi. În Viena se țin adunări de acestea mai des, decât oriunde. Pe conducătorul creștinilor îl cheamă Lueger, care în 10 Aug. n. a fost la München (în capitala Bavariei) și a ținut o vorbire contra Jidanilor, într'o adunare de 6 mii de creștini. De aici s'au dus mai departe, pentru-ca să țină și în alte părți vorbiri și adunări de felul acesta.

München, în 8 August 1896.

C. L. universitar.

Vrednic de urmat. În mijlocul necazurilor, cari se grămădesc asupra neamului nostru, pare că te mai răcorește câte o faptă vrednică săvârșită de câte un Român de ai noștri. Asemenea bărbați, durere, sunt rari, dar' și cari sunt apoi sunt vrednici de toată lauda, dacă trăesc, și vrednici de aducere aminte, dacă a trecut dintre cei vii. Un asemenea bărbat destoinic al cărui nume e vrednic de pus în cartea de aur a neamului românesc e și dl Nicolae Munteanu dela Lugoj, care pe lângă alte multe binefaceri bisericii și școlii românești a mai dăruit zilele trecută 30 mii fl. și anume pentru ajutorarea școlărilor uniți de Român, cari sunt în stare s'ermăna. Dee Dumnezeu ca fapta aceasta măreață să o săvârșească și alții!

Sași la luptă. Capul bisericii săsești a dat în viala o scrisoare mai lungă, în care porneala Ungurilor și indeosebi a stăpânirii de a ungurisa școalele, e aspru combătută. Foile ungurești țipa ca din gura șerpelui.

Îi huliesc toți. De episcop sârbesc în Vršet ora ales Zmcianovici și orașul i-a făcut o primire frumoasă, dar' lucrul naibii, arcul pe unde avă să treacă episcopul, domnia de acolo au atlat de bine a-l îmfrumșea și cu steaguri ungurești, care însă spre cea mai mare amărăciune a millenariștilor, au fost călcate în picioare și arse. Dacă vor primi tot astfel de semne de dragoste, apoi, zău, nu știm unde vor ajunge.

Cu două măsură. Din comuna Zamni-se scrie, că poporul de acolo e foarte întăritat din pricină, că la facerea drumului numai Românii sunt îndatorați să lucre, pe când baronașul Ungur, ale cărei cară, zi de zi umblă cu zecile pe drum, nici măcar lucrul de o zi nu a săvârșit. Bieții Români, ei fac drumurile, pentru-ca înbuibații și bocotanii să umble pe ele!

Poveste nevăzută și neauzită. Foaia „Zăstava” din Neoplanta scrie, că în grădina dascălului Timoteiu Dobrin din Petroveț a crescut un fir de cucuruz (porumb, păpușoiu), care are 18 ștuleți (tulăi). Oamenii călătoresc anume la grădina dascălului pentru a vedea această minune.

Cununie. Dl August A. Nicoară și d-na Lucreția Costa ved. Olariu s'au cununat la 9 August.

Representanți harnici! Ni-se scrie, că reprezentanța comunei *Satul-nou* în 13 Aug. c. n. a hotărât să țină și pe anul viitor arănda dreptului de cărcimărit și consum, cu toate că în anii trecuți au avut pagubă de mai multe mii de florini cu această arănda. Tot atunci au mai hotărât înțelepții satului să cumpere o casă părăsită cu 14500 fl. ca se facă din ea încă 3—4 școli comunale, pentru luminarea poporului! Reparatura acestei case abia va costa vre-o 6—8 mii florini. E vrednică de mare laudă astfel de reprezentanță, care jertfește atâta pentru binele poporului, căci comuna e bogată, nu are numai o sută de mii florini datorie și pentru cheltuelile comunale va pute ușor să rupă 500 jugăre de pământ din pășunea (utrina) comunală și se mai facă și puțin arunc comunal pe locuitori. Cei bogați abia vor simți aceste sarcine, ear' cei săraci trebuie să se ducă în alte țeri sau să bea rachiul până nu vor mai simți vremurile grele. Așa gândesc lingăii și așa să le ajute Dumnezeu, cum fac bine poporului!

Solgăbirău păcălit. Din *Orăștie* primim următoarele: Cu deosebită bucurie vin să vă aduce la cunoștință, că nemernicul plan al fisolgăbirăului *Fodor* din *Orăștie*, de a duce călușeri Români la Pesta, a fost zădărnicit. Tinerii amăgiți la început, îndată-ce au înțeles, că cum stau lucrurile într'adevăr, s'au retras și luni, când au plecat din *Orăștie* la tâmbălăul din Pesta, s'au dus numai niște *Țigani* și niște *tărădhoi de meșteșugari*, între care nici un puiu de Român! Spre lauda și cinstea lor, vă trimit și numele acelor ficiori, cari au fost amăgiți, dar' s'au întors carăși la calea cea adevărată. Eată-i: Ioan Oancea, Dănuț Măin, Ioan Căroiu, Iosif Bocănit, Nicolae Buduran, Adam Părvan, George Măniuc, Vasilie Schiopesc, Vasilie Prunc, Pavel Carașca, Ioan Șiuț, Ioan Lac a Ilenei.

Romanus.

De-ale legii noue. Primim următoarele: Răspunzând *Flore Stube* și *Floare Jucăș* din comuna *Dobrești*, renegatul Român *Budai Pal* n'a voit să primească înștiințarea făcută de mortuarul acelei comune, pe cuvânt, că nu trebuie scris *Flore* și *Floare*, ci *Lorincz* și *Virag* (!) Portându-se urât acest nefericit de renegat, preotul și mortuarul i-au răspuns, că ei nu sânt traducători de nume, și că să-și vadă de drum, căci altmintre va păți-o rău, ceea-ce nici nu i-ar strica.

Un corb de pe munte.

Furtună groasnică. În urma căldurilor de nesuferit de care aveam parte, în Mercuria trecută s'a descărcat o furtună înfricoșată asupra comunei *Mogoș* și gior. Și furtuna împreună cu ghiață de mărimea nucilor, așa a venit de repede încât a zdrobit total sămănăturile și holdele de pe câmp, așa de tare, încât nici cost nu s'a putut în cele mai multe locuri. Și vai Doamne, la ce nădejde și imbelșugare mare să așteptau bieții plugari, de oare-ce așa holde frumoase și bune ca în anul acesta nu au fost de mult. Dar' eată! voea lui Dumnezeu! Le-au zdrobit cu desăvârșire. Pagube groasnice, și o sărăcie și mai groasnică peste bieții plugari Români de aicea. *Mogoș* în 4/16 Aug. 1896.

Vasile David, paroch.

— Tot în ziua de 7 August s'a descărcat o grindină asupra comunei *Luncșoara* precum și asupra comunelor *Dubărcinești*, *Gheleşeni*, *Fosan*, *Tapa*, *Vadu* unde a descoperit biserica. Tot o astfel de năpastă a căzut asu-

pra altor comune din cercul *Aleșdului*, în *Bihor*. Pagubele făcute sânt grozav de mari. Sărmanul țeran, din ce va trăi și cu ce va plăti dările?

Petru Cipou, inv.

— **Năpasta.** Primim următoarele: În 12 Aug., la 3 ore d. a., a căzut peste întreg hotarul comunei noastre *Bistra* o ne mai pomenită peatră, nimicind tot cucuruzul, grăul, cânepa, iarba, crastaveții și tot soiul de poame, lăsându-ne cerșitori, spărgând coperișele caselor și omorând vite. Peatra a stat de Mercuri până Joi dimineața, de cugetai că e în puterea iernii.

Ioan Haiducu, abonent.

Numai 30 milioane. Că Ungurii vor duce statul la un adevărat bancrot să vădește și din faptul, că după socoata făcută, venitele țerii în al doilea sfert al anului acesta fac nu mai puțin, de 30 milioane 30 milioane au înghițit tătăluitorii, ear' țeara plânge și plătește.

49 mii florini — furași. Perciunatul *Koppenstein* din *Siofok* a înșelat dela banca ungurească de credit din Pesta sumușița de 49 mii fl. — Să grăbesc Jidanii cu țoșelăciunile, ca se nu-i iee alții pe dinainte!

Înghiț la noapte. După-cum știm, la adunarea gazetarilor ce s'a ținut anul acesta în „*Ghena*”, au luat parte și redactori rușești. Acestia reînforcându-se acasă fac, milleniul unguresc de trei parale, ear' pe Unguri îi înfășoșează în adevărata lumină: sălbatici, vrednici de rls.

Sat luminat. Din *Boian* ni-se scrie: Domnule Redactor! Judele nostru ne-a dăruit cu un steag unguresc. Acum mai zică cei din Pesta, că comuna noastră nu e luminată?

Abonent nr 4419.

O poruncă bună. Ministrul de războiu al Austro-Ungariei a dat o poruncă, în înțelesul căreia de acum înainte la gendarmerie pot concura numai acei suboficieri, cari pe lângă cunoștința limbii oficioase, vor mai cunoaște și limba locuitorilor din acel ținut. — O asemenea poruncă am fi putut-o aștepta un milleniu întreg dela stăpânirea ungurească și tot nu s'ar fi dat.

Examene de primire se vor ține la școala centrală de agricultură dela *Herăstru* în 16 August c. v., la școalele de meserii din *București* și Iași în 1 Septembrie v. și la școalele practice de agricultură din *Strihărci*, *Armășești* și *Roman* la 16 Sept. v.

Baniți se înmulțesc, în felul acela, că la porunca stăpânirilor din *Austria* și *Ungaria*, de acum încolo se vor pune în circulație mai mulți bani de câte o jumătate crucer și aceasta pentru țerănimea cea necăjită.

Știri mărunte. Tetea *Cârșan* să află în — Paris.

— Un finanț din *Brünn* a descoperit un lucru groaznic. O femeie voia se treacă peste o rampă, când colo o oprește finanțul și o întreabă, că ce are în corfă. „Haine de-ale patului”, răspuse ea. Finanțul însă totuși a căutat și a găsit un copil mort, pe care femeia a vrut să-l ducă să-l îngroape într'alt oraș.

— Într'un sat din Franția s'a omorât un om în vîrstă tocmai de 100 ani. El s'a aruncat într'un riu, numai pentru-că îi era frică, că nu mai moare.

R Î S.

Țiganul la judecata.

Județul: Mare cutezanța din parte D-tale, ciară, să spargi ziua ușile oamenilor și să furi.

Țiganul: A-uși 18 doi ani de zi de când mi-ai băgat vînd, că am sparg noaptea. Ziua să nu sparg, noaptea nu sparg, dar' când?

Bălan și Munteanu.

— *Măi Țigane, a murit tat-tot drum.*

— *Ptiu, băgasar hantatar în țin mama, că luleaua mea este la el!*

Între doi frați, Țigani.

Măi Țigane, hai să îngropăm mama!

— *Mă, eu țam spus, că nu a bani să te ajut.*

— *Mă, apoi să știu, că eu îngrop pe teia mea, și partea ta trăsnițu'n ea.*

Romul M. Albu.

POSTA REDACȚIEI.

D-sale G. Boda în *Nădab*. 1. Noi așa credem că „*Biblioteca nouă*”, sau cea a lui *Saraga* le ar publica, cealaltă nu credem. De-altmintre și la ea se poate trimite, avînd și noi tipografie. 2. Ambele două rapoartele, al lui *Avram Iancu* și ale profesorilor *Axente* și *Balint* se pot cumpăra dela librăria „*Tipografici*” cu 15 cr. și porto.

D-sale *Gavriil Bogdan* inv. în *Finteșul-mare*. Da, să poate. Vom face totul. Scrie numai!

D-sale *Ioan Haiduc*. Dacă ai pornit în costul lui proces, așteaptă sfârșitul, ear' hotărîrea trimite și nouă, ca să ne folosim de ea.

D-sale *Enea P. Bota*. Scrisoarea am primită. Mulțămesc pentru cele ce să cuprind într'înșă!

Mai multora. Vă rugăm să nu ne mai scrie pe căști postaie deschise de cele ce „haraminc” s'au lenare pe ele, căci nu putem descifra. Nu putem astfel de cărți postale, dacă vi-le dă chiar și pe nimic.

Correspondentului din *Baru-mare*. Reprezentanta comunală să nu vazeze nici măcar o lăscacă frică pentru dobitoacele, care s'au dus la Pesta. Fără comunei nu sânt de jaful unuia și altuia.

Dlui I. D. Poesia:

— *Amoreea mea de-ai și,*

— *Ce fer mare-i a tuie...*

— *Lasă-te de poezie*

— *Și nimica nu mai scrie!...*

D-sale *Ioan Ghioghiu*. Poesiile sânt prea cunoscut.

D-sale *Emanuil Suci*. Anecdota să va publica cât ce vom dispune de spațiu.

D-sale *Nistor Cădea*. Filele trimise sânt de cartea de poesii a dlui *Iosif Vulcan*, redactorul „*Fetele*”.

Domnilor *Iosif Stanca*, *Septimiu B. Murășan*, *C. Lacea* în *München*, *V. Sala*, *T. Trombițaș*. — *Măi scrișorile?*

D-sale *Nicolae Lucan* în *Vama*, *Bucovina*. O asemenea carte nu să află în limba română. Salutare!

D-sale *Mîndricelul* în *Bomânia*. Am primit scrisoarea de salutare. Mulțămită!

D-sale *Petru Cipou*, inv. în *Bihor*. 1. Da, să ținurile să pot preface în bani. 2. Adresează-te conducătorului prăvăliei românești din *Sibiu*, dlui *Georg Pop* căruia i-se poate și trimite bani pentru acți-

Pentru redacție și editură responsabil: *Ioan Morariu*.
Proprietar: Pentru „*Tipografia*” societate pe acțiuni: *V. H. Dressnandt*.

La „Tipografia“, soc. pe acțiuni
în Sibiu se află de vânzare

CARTEA DURERII

DE
EMIL BOUGAUD.

TRADUCERE DE
IACOB AFIN NICOLESCU.

Editor: Dr. E. DĂIANU.

Prețul 70 cr. (cu porto postal 73 cr.)

Această carte a fost recomandată de
cătră Exc. Sa Metropolitul Victor Mi-
hályi de Apșa printr'un circular special.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Însoțirile de credit

împreunate cu

Însoțiri de consum, de vânzare, de viieri, de lăp-
tării etc. și Instrucțiunile trebuincioase.

Îndreptare practică

pentru

Înființarea și conducerea de astfel de însoțiri
de

F. W. RAIFFEISEN.

Edițiunea a V-a.

Traducere autorizată de

Dr. Aurel Brote,

directorul băncii gen. de asigurare m. „Transilvania“.

EDITURA

„Reuniuni rom. de agricultură din comitatul Sibiiului“.
(280 pagini mari).

Cartea costă 80 cr. (cu porto postal 90 cr.,
recomandată 1 fl.) și se poate cumpăra dela

„Tipografia“,
soc. pe acțiuni în Sibiu.

Două cărți folositoare

pentru țeranul român

sau apărut tocmai și se află de vânzare în
librăria „Tipografia“, societate pe acțiuni,
Sibiu, strada Poplăcii 15:

INDREPTAR PRACTIC

ÎN

ECONOMIA RURALĂ

compus de

cel 12 preoți întemnițați în Cluj.

Prețul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE

de

Elia Dopp.

Prețul 40 cr. v. a.

Pentru porto postal câte 5 cr. mai mult.

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII.

Sediul: ARAD, casa proprie, calea Archiducele Iosif nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții fl. 300.000. Fond de rezervă fl. 90.000.

Depuneri fl. 900.000. Circulația anuală fl. 10.000.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5%
interese fără privire la termenul de abdicere.

Dare de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea cassei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc
îndată la pesentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuează momentan
după sosirea comandai.

[197] 20—50

Directiunea institutului.

[3632] 10—12

Kathreiner
CAFEA DE MALTĂ KNEIPP

Se capătă pretulident. - 1/2 Chilo 25 cr.

Ce e
a lui Kathreiner
cafeaua de maltă Kneipp?

Aceasta e o cafea adevărată pentru
familie și sănătate, care prin
modul de fabricațiune a lui Kathreiner
are plăcutul gust de cafea de boane și
numai prin această, fără de celelalte
avantajii, se deosebește această cafea de
maltă de toate celelalte produse.

Cafeaua-Kathreiner este cel mai
gustos, sănătos și leștin surrogat la
cafeaua de boane. E un product curat al
naturii în boane întregi și se usează cu
mare avantajiu în locul celei măcinate,

în locul acelor surogate pentru cafea, cari sunt pentru publicul cumpărător necontro-
labile, și cari prin cercetări oficiose sau dovedit adese de falsificate prin adausuri
străine. Începând cu o certitate, se pôte amesteca mai târziu cafea de boane cu
cafeaua Kathreiner, și astfel pe lângă efectul neprețuit asupra sănătății, dobândești și
un câștig în fiecare gospodărie.

Cafeaua Kathreiner este recomandată de cei mai renumiți medici și zilnic se
dovedește ca un bun mijloc de consumat în Institute publice și în sute de mil de familii.
Și »pură« adevărată fără adaus de cafea de boane, cafeaua Kathreiner este cel mai excelent
mijloc de întărire precum și cel mai sănătos, ușor de consumat și totodată o beutură
gustosă.

Nici o gospodină consciențioasă sau mamă, nici un iubitoriu de
cafeaua în genere, să nu întârzie, ca pentru propria sănătate să se folosească de cafeaua
de maltă Kneipp. Numai să fie cu luare aminte la netrebnicile
imitațiuni, prin cari publicul mereu este expus înșelăciunii și
să considere la cumpărare marca de pe pachetele originale albe
cu numele

Kathreiner!

Precauțiune! În interesul propriu nu lăsați se fiți
momiți! Veritabilul „Kathreiner“ nu poate și nu-l permis
să se vândă cumpenit, sau în altfel de pachetațiune

